

Висновки. Отже, різноманітність підходів до вивчення поняття готовність майбутніх фахівців з економіки до самоосвітньої діяльності свідчить, що означене явище є надзвичайно складним та неоднозначним для осмислення та теоретичного аналізу. Подальшу свою роботу ми бачимо у висвітленні змісту, структури та рівні готовності студентів вищої економічної школи до самоосвітньої діяльності у науковій літературі.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Болтенков Н. В. Формирование готовности учителя к профессиональной деятельности / Н. В. Болтников // Педагогическое образование и наука. - №2 – 2009. - С. 87-90.
2. Попович Н. С. Критерії розвитку готовності до самоосвіти особистості майбутнього вчителя [Електронний ресурс] / Н. С. Попович. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tmpvd/2010_14_1/39.pdf
3. Слостенин В. А. Технология профессионально-личностного развития будущего учителя, его готовности к организации воспитательного процесса в общеобразовательном учреждении / В. А. Слостенин – М., 1994 – 175с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Тинний Вадим Іванович – Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана.

Коло наукових інтересів: психолого-педагогічні особливості навчально-пізнавальної діяльності в комп'ютерно-орієнтованому середовищі; психолого-педагогічні проблеми самоосвіти студентів-економістів засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

РІЗНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» У СУЧАСНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.

Ганна ТРУХАНЕНКО (Кривий Ріг)

У даній статті розглянуті різноманітні підходи до визначення поняття інформаційної компетентності в сучасній літературі.

В данной статье рассмотрены различные подходы к определению понятия информационной компетентности в современной литературе

Ключові слова. Інформаційна компетентність, компетентність вчителя, формування компетентності.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Процеси глобалізації економіки, формування інформаційного суспільства та інтеграція системи вищої професійної освіти в міжнародний освітній простір поставили перед нашою педагогічною наукою завдання приведення традиційного наукового апарату у відповідність з загальноприйнятою в Європі системою педагогічних понять. Зокрема, парадигма освіти повинна бути переглянута з позиції компетентнісного підходу. Отже, перед сучасною педагогічною наукою постала проблема виділення, позначення та обґрунтування професійних компетенцій вчителя, зокрема визначення поняття інформаційної компетенції педагога. Аналіз сучасної літератури сприяє процесу дослідження проблеми визначення поняття

«інформаційна компетентність вчителя» та, як результат, прискорює впровадження компетентнісного підходу в українську освіту.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У педагогічній науці існує значна кількість досліджень в області професійного становлення вчителя в умовах інформатизації (В. Адольф, С. Акмеєва, Н. Брусенцов, Я. Ваграменко, Е. Данильчук, С. Каракозов, С. Конюшенко, А. Кузнецов, А. Могильов, Л. Миколаєва, І. Роберт та ін.)

У ряді педагогічних (В. Грехнєв, В. Питюков) і психологічних (Г. Андреева, І. Зимня, І. Кузьміна, А. Леонтєв) досліджень проведено аналіз теоретичних основ комунікативної компетентності. З позицій інформологічного й культурологічного підходів розглядаються проблеми формування інформаційної компетентності (І. Лялюхін, Є. Машбиць, І. Роберт, А. Соколов, О. Тихомирова та ін.)

Викликають значний інтерес роботи, присвячені методичній підготовці педагога (Т. Бороненко, В. Косирєв, Е. Погодіна, Т. Смиковська, М. Шалунова), аналіз яких показав, що застосування ІКТ в освіті передбачає необхідність радикальної зміни стандартного змісту діяльності вчителя.

Велика увага в науці приділена питанням підготовки вчителів до застосування ІКТ, формування готовності або відповідної компетентності. Запропоновані рішення стосуються систем підвищення кваліфікації (О. П. Осипова), вищої професійної освіти (К. Коробкова, В. Кюршунова, І. Смирнова), підготовки вчителів-предметників (Л. Бочарова, С. Ісакова), використання ІКТ як засобу формування професійної компетентності (Н. Гончарова).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Інформатизація життя сучасної людини сягнула усіх сфер її діяльності. Перспективи розвитку сучасного суспільства та ринку праці пов'язані з розробкою та освоєнням нових технологій, серед яких найбільшого поширення набули інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Проте, першим етапом глобальної інформатизації є підготовка педагогічних кадрів, що досконало володітимуть професійними компетенціями, зокрема, інформаційною компетентністю для подальшого впровадження ІКТ в освітній процес. Для створення програми навчання педагогів спочатку потрібно виділити та позначити інформаційну компетентність як складову частину професійних компетенцій сучасного вчителя.

Мета статті полягає у розкритті поняття «інформаційна компетентність» вчителя у сучасній педагогічній літературі.

Виклад основного матеріалу. У системі безперервної освіти дорослих компетентність є однією з основних характеристик результативності освіти в ланцюжку понять писемність - компетентність - культура – менталітет.

Професійна компетентність вчителя – поняття багатогранне. Зокрема, А. Белкін визначає близько 70 компетентностей педагога. [1.с.24] Однією з основних компетентностей на сучасному рівні розвитку освіти є інформаційна компетентність (ІК). Виділення інформаційної компетентності як окремої складової професійної компетентності педагога обумовлене активним використанням інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах людської діяльності, в тому числі і в освіті.

В науковій літературі поняття інформаційної компетентності має різноманітне трактування.

Так, П. Беспалов визначає дане поняття як інтегральну характеристику особистості, складовими якої є: мотивація до засвоєння відповідних знань, здібність до вирішення задач в навчальній і професійній діяльності за допомогою комп'ютерної техніки і володіння прийомами комп'ютерного мислення. Формується вона як на етапі вивчення комп'ютера, так і на етапі його застосування в якості засобу подальшого навчання та професійній діяльності і розглядається як одна з граней особистісної зрілості.

А. Єлізаров під інформаційною компетентністю розуміє сукупність знань, умінь і досвіду діяльності, де саме наявність такого досвіду є визначальною по відношенню до виконання професійних функцій. О. Шилова та М. Лебедева визначають інформаційну компетентність як здатність індивіда вирішувати навчальні, життєві, професійні задачі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

За Н. Насировою, це – мотивація, потреба й інтерес до отримання знань, умінь і навичок у галузі технічних, програмних засобів й інформації. Компетентність педагогів в області інформаційно-комунікаційних технологій розглядається Л. Горбуною і А. Семибратовим як готовність і здатність педагога самостійно і відповідально використовувати ці технології в своїй професійній діяльності.

Я. Кузьмінов в поняття «інформаційна компетентність» вкладає і методичний аспект діяльності вчителя. [3.с.23]

Українськими вченими також було розкрито зміст базових компетентностей під час застосування інформаційних і комунікаційних технологій (О. Овчарук, М. Жалдак, Н. Морзе та ін.). Вони передбачають здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

Інформаційна компетентність вчителя формується на етапах вивчення комп'ютера, застосування інформаційних технологій як засобу навчання в процесі професійної діяльності і розглядається як одна з

граней професійної зрілості. Аналіз педагогічної діяльності вчителя дозволяє виділити наступні рівні формування інформаційної компетентності:

- рівень споживача інформації
- рівень користувача комп'ютером;
- рівень логічного функціонування і знання характеристик обладнання;
- рівень предметно-специфічних завдань на основі творчого, міжпредметного підходу.

Інформаційна компетентність вчителя передбачає широке використання комп'ютерної техніки, електронних варіантів навчальних матеріалів, навчальних програм, педагогічних технологій творчого характеру. Учитель повинен володіти необхідною підготовкою для коректної диференціації можливостей учнів у навчальній групі в залежності від індивідуальних особливостей, мотивації, вікових та психологічних особливостей.

Поняття «інформаційна компетентність педагога» заслуговує на особливу увагу тому, що саме вона дає можливість особистості бути сучасною, активно діяти в інформаційному середовищі, використовувати найновітніші досягнення техніки в своїй професійній діяльності. Слід відмітити, що більшість науковців виділяють цю компетентність як обов'язкову складову професійної компетентності педагога.

Важливість формування інформаційно-комунікаційної грамотності населення, створення неперервної системи підвищення кваліфікації в галузі інформаційно-комунікаційних технологій чітко відображена в Міжнародній програмі ЮНЕСКО «Інформація для всіх», оскільки саме від вчителів залежить розвиток інформаційної культури молоді.

Висновки. Формування ІК вчителя є важливою складовою його професіоналізму. Системне, цілісне уявлення про інформаційну компетентність, виділення її структури, обґрунтування критеріїв, функцій і рівнів її сформованості, дозволяє цілеспрямовано й ефективно організувати навчальний процес в рамках освітньої діяльності, підвищити рівень предметно-спеціальних знань, приймати ефективні рішення в навчальній роботі, цілеспрямовано і системно розвивати учня.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания. JL, 1968. - 336 с.
2. Белкин А. С. Педагогическая компетентность. - Екатеринбург.: Издательский отдел УрГПУ, 2003.
3. Беспалов П. В. «Компьютерная компетентность в контексте личностно-ориентированного обучения» // Педагогика.- 2003, №4.-Ст. 45-50.
4. Выготский Л. С. Избранные педагогические произведения. М, 1959. - 519 с.І
5. Зимняя И. А. Педагогическая психология: Учебник для вузов. М.: Логос, 2002.- 384 с.

6. Кисель Н. В. Информационная компетентность учителя как условие эффективного управления процессом образования: Автореф. дис. . канд. пед. наук. -Калуга, 2002.-21 с.
7. Кузьминов Я. И. Профессиональный стандарт педагогической деятельности (проект) // Вестник образования.– 2007.- № 7.- Ст. 17-24.
8. Леонтьев А. А. Педагогическое общение. М., 1979. - 48 с.
9. Ноулз М. Ш. Современная практика образования взрослых. Андрагогика против педагогики. – М.: Издательский отдел НМЦ СПО, 1998
10. Педагогический энциклопедический словарь / Гл. ред. Б.М. Бим.-Бад. -М.: Большая Российская Энциклопедия, 2002. 528 с.
11. Репкин В. В. Учебный словарь русского языка. – М.: «Высшая школа», 1995.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Труханенко Ганна Михайлівна – вчитель інформатики Криворізького природничо-наукового ліцею.

Коло наукових інтересів: формування інформаційної компетентності вчителя.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ РОБОТИ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ДИДАКТОГЕННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Анатолій ТУРЧАК, Галина ПАНЧЕНКО (Кіровоград)

Стаття розкриває особливості підготовки майбутнього учителя фізичної культури до нового напрямку оздоровчої роботи – попередження дидактогенних захворювань учнів початкових класів.

Статья раскрывает особенности подготовки будущего учителя физической культуры к новому направлению оздоровительной работы – предупреждению дидактогенных заболеваний учащихся младших классов.

Ключові слова: професійна готовність, здоров'язберігаюча робота, дидактогенні захворювання, методика У.Бейтса, модель професійної підготовки.

Постановка проблеми. Різке погіршення стану здоров'я учнів загальноосвітніх шкіл спонукає до пошуків шляхів підвищення якості підготовки майбутнього учителя фізичної культури у контексті вибору відповідної освітньої стратегії, напрямів, змісту, форм організації та проведення здоров'язберігаючої роботи у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів.

Інтенсифікація шкільних навчальних навантажень актуалізувала проблему поширення так званих дидактогенних захворювань, тобто тих нозологічних форм, що виникають внаслідок негативного впливу супутніх факторів навчальної праці (тривалі та значні статичні, зорові, нервово-емоційні напруження).

Саме тому, щоб організувати і ефективно проводити здоров'язберігаючу роботу майбутньому учителю фізичної культури необхідні знання відповідних інноваційних технологій, а також уміння і навички щодо їх запровадження у шкільний навчально-виховний процес.